

О.С. Якубишин, здоб. ступ. PhD (ВНАУ, Вінниця)

О.А. Подолянчук, канд. екон. наук, доц. (ВНАУ, Вінниця)

ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТОВІРНОСТІ ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Сьогодні усі суб'єкти господарювання, в тому числі і сільськогосподарські підприємства, працюють в умовах ризиків, нестабільності та невизначеності, що пов'язано з викликами війни та змінами податкового законодавства. Тому, проблеми оподаткування та ведення обліку податкових розрахунків є предметом дослідження і дискусій як науковців, так і практиків.

Узагальнені показники щодо податкових зобов'язань суб'єктів господарювання містяться у податковій звітності.

В Податковому кодексі України (ПКУ) визначення податкової звітності не розкривається. Трактуювання змісту податкової звітності наведено в Наказі державної податкової служби України «Про затвердження методичних рекомендацій щодо приймання та комп'ютерної обробки податкової звітності платників податків в органах ДПС України». Нормативний документ визначає, що податкова звітність – це документи, які відповідно до Кодексу подаються платниками податків до органів ДПС і на підставі яких здійснюються нарахування та/або сплата податку, збору (обов'язкового платежу) [3].

Формами податкової звітності є податкові декларації, розрахунки, звіти, які засвідчують розрахунки по нарахуванню та сплаті різних видів податків і платежів. Відповідно ПКУ, Податкова декларація (розрахунок) – документ, що подається платником податків до контролюючого органу у строки, встановлені законодавством, на підставі якого здійснюється нарахування та/або сплата податку (обов'язкового платежу) [2].

Залежно від терміну подання податкова звітність поділяється на: місячну, квартальну і річну [2].

На сьогодні порядок формування і подання податкових декларацій відбувається в електронному форматі. На рівні держави та комерційних структур розроблені різні програмні продукти, які дають можливість здійснювати електронне адміністрування податків.

Серед переваг електронного адміністрування можна виокремити: економію робочого часу, підтвердження доставки і прийняття звітності, оперативність обробки інформації, автоматичне формування показників, можливість формування електронного архіву тощо. Недоліком є нестабільний інтернет та необізнаність деяких суб'єктів підприємництва в частині ведення обліку з використанням електронних ресурсів.

Інформаційним джерелом для її формування є дані бухгалтерського обліку, з врахуванням вимог конкретної форми. За даними бухгалтерського обліку визначається база оподаткування і сума податкового зобов'язання по сплаті податку чи збору (внеску). В системі бухгалтерського обліку, як

цілісного процесу узагальнення інформації, відбувається виявлення, вимірювання, реєстрація, накопичення та узагальнення інформації про податкові платежі підприємства як платника податків. При цьому бухгалтерський облік виконує інформаційну, оціночну, розподільчу та контрольні функції.

Сукупність рахунків, які призначено для розрахунків за податками узагальнено на рис. 1.

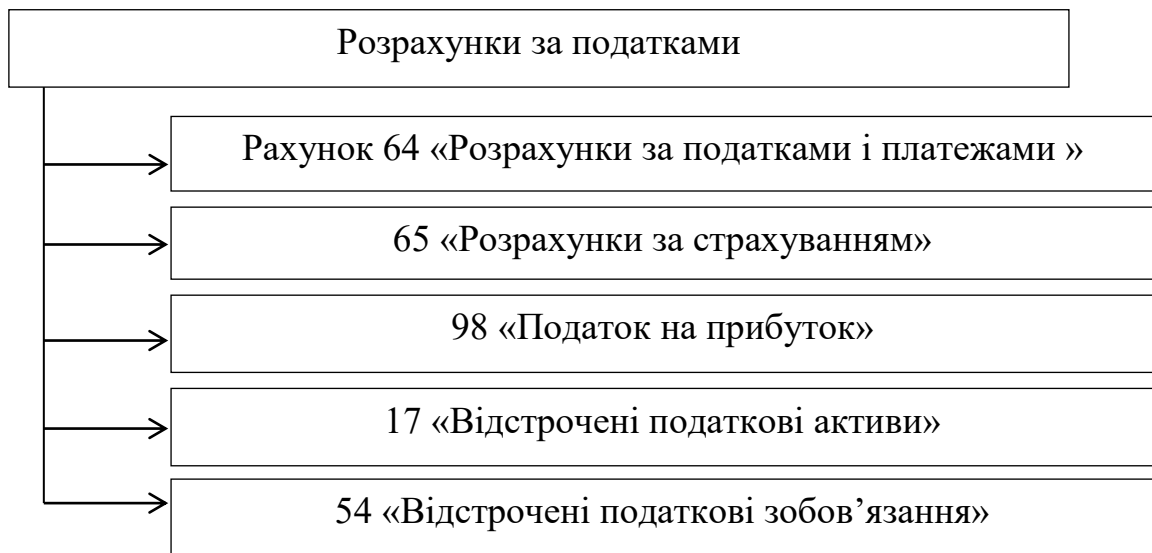

Рисунок 1 – Обліковий супровід розрахунків за податками

Джерело: узагальнено автором за [1]

За даними рис. 1 спостерігається незначна кількість рахунків, призначених для облікового забезпечення податкових операцій. Тому, на разі науковцями обговорюються питання належної організації податкового обліку та розробки організаційно-інформаційної системи облікового забезпечення податкових розрахунків, що забезпечить повноту і об'єктивність визначення сум податкових зобов'язань. Належним чином організований облік податкових розрахунків забезпечить баланс низького рівня податкового навантаження та зниження податкових ризиків.

Інформаційні джерела

1. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>

2. 2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

3. Про затвердження методичних рекомендацій щодо приймання та комп'ютерної обробки податкової звітності платників податків в органах ДПС України: Наказ державної податкової служби України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0516837-12#Text>